

**Universitat de les
Illes Balears**

Memòria del Treball de Fi de Grau

Perspectives de l'actual monitor de temps lliure

Magdalena Flaquer Febrer

Grau en Pedagogia

Any acadèmic 2013-14

DNI: 41536210- G

Treball tutelat per: Tomeu Quetgles Pons

Departament: Psicologia de l'educació i Pedagogia aplicada I

L'autor autoritza l'accés públic a aquest Treball de Fi de Grau

Paraules clau del treball: Temps lliure, Monitor, Perspectives, concepció.

Resum

Mitjançant aquest projecte es vol aprofundir en el món del temps lliure així com investigar quin és el perfil actual del monitor de temps lliure. A més, també es pretén anar més enllà i analitzar quina és la concepció de l'actual monitor de temps lliure en relació al món del lleure.

Paraules clau: temps lliure, monitor, investigar, perfil, lleure.

Abstract

With this project we can study the free time and we can investigate the actual leisure instructor. Moreover, we can study the instructor personal opinion about leisure.

Key words: leisure, instructor, project, free time, investigate.

INDEX

1. Introducció: objectius i hipòtesis del treball.....pàg. 5
2. . Definició del temps lliure: què és el temps lliure?.....pàg. 6, 8
3. Educació i temps lliure.....pàg. 9, 12
4. El perfil del monitor de temps lliure (1995).....pàg. 12, 15
5. El perfil actual del monitor de temps lliure (2014)..... pàg. 15, 23
6. Aproximació a la concepció personal del monitor o monitora en relació al món de l'oci i del temps lliure.....pàg. 23, 31
7. Conclusions.....pàg. 32, 34
8. Referències bibliogràfiques.....pàg. 35

1. Introducció.

Títol: Perspectives de l'actual monitor de temps lliure.

Objectius: Per donar resposta a la següent investigació s'han formulat els següents objectius:

1) General

- Investigar quin és el perfil actual del monitor de temps lliure
- Aprofundir en la seva concepció actual en relació al món de l'oci i el temps lliure.

2) Específics:

- Profunditzar en la concepció actual de la figura del monitor de temps lliure.
- Conèixer quin ús en fan del temps lliure.
- Analitzar l'opinió que tenen sobre el temps lliure.
- Investigar sobre el grau de satisfacció personal pel que fa a l'experiència en aquest sector.

Hipòtesis:

- La hipòtesis general d'aquesta investigació es centra en la afirmació següent:

El perfil de monitor de temps lliure ha anat modificant/ canviant amb el pas del temps, així com també ho ha fet la seva concepció i l'ús que aquests en fan en relació al món de l'oci i el temps lliure.

2. Què és el temps lliure?

Per a respondre a la següent qüestió, podem trobar nombroses definicions que ens acosten una mica més al món del temps lliure, i que ens permeten aprofundir una mica més en aquest espai lúdic- educatiu.

Segons Lull Peñalba, J. (1999), el concepte de temps lliure és relativament recent, tot i que ja amb anterioritat existien diferents activitats relacionades amb aquest sector com per exemple els campaments d'estiu o les ludoteques; tot i així, Josué Lull Peñalba ens confirma que el principal sorgiment del temps lliure com a pràctica educativa es va dur a terme durant la dècada dels anys seixanta amb el creixement de les grans ciutats. Segons Puig Rovira-Trilla (1996) citat a Teoría y práctica de la educación en el tiempo libre, els factors que han donat lloc al sorgiment de la pràctica educativa del temps lliure són:

1. Factors sociològics:

- L'augment de la disponibilitat del temps lliure
- Les transformacions de l'hàbitat urbà
- Els canvis en l'estructura familiar
- El desenvolupament de l'animació sociocultural en les grans ciutats

2. Factors pedagògics:

- L'ampliació del concepte educació
- L'increment de la importància dels valors educatius abans marginats per l'escola
- El reconeixement del valor formatiu en les activitats lúdiques
- La lluita pedagògica en contra de l'oci negatiu

Segons la CEAPA, confederació espanyola d'associacions de pares i mares, el temps lliure és el temps que ens queda un cop acabades les obligacions quotidianes que donen cobertura a les necessitats bàsiques i a les obligacions laborals. Cada persona aprofita aquest període de temps duent a terme les activitats que cada qual elegeix ja sigui per divertir-se, entretenir-se o desenvolupar les seves capacitats individuals; aquest procés d'autorealització suposa a l'individu un mitjà per a la millora del seu estil de vida.

Segons Rafael Mendía i Jesús M. Pitarque, les funcions principals del temps lliure són: el descans, la diversió i el desenvolupament personal. Aquests autors ens parlen sobre el concepte de la pedagogia del temps lliure, ja que defensen la necessitat del temps lliure i la

importància de la seva bona utilització mitjançant una metodologia específica que permeti ajudar a l'individu durant el seu procés vital, però sobretot en determinats aspectes com a la utilització de la seva llibertat i la realització d'unes activitats o unes altres sempre a partir dels seus gustos i interessos.

Segons ambdós autors, la utilització actual del món del lleure presenta alguns errors que dificulten una bona utilització del temps lliure:

- L' utilitarisme. En molts casos es creu que el temps lliure és un temps per a produir, per a fer o dur a terme activitats que tinguin una utilitat immediata, associant així a les activitats que dúiem a terme durant el període laboral.

- El dirigisme. Tècnica utilitzada per dirigir el comportament de l'individu en el seu temps lliure, fet que no deixa pas a les qualitats essencials de les que disposa el temps per al lleure, com són la llibertat individual i la lliure elecció del individu.

- L'extensa organització de les activitats. Aquesta excessiva organització de totes les activitats i accions que es duen a terme durant el temps lliure fa que es duguin a terme programes molt rígids que no donen pas a la lliure elecció i al lliure criteri dels participants.

- La indústria del temps lliure. Juntament amb el concepte anterior apareixen les organitzacions encarregades de planificar i organitzar les activitats destinades al temps lliure; aquestes són les encarregades d'oferir i presentar tot un ventall ben detallat de diferents opcions que no deixen pas a la participació personal i creativa de l'individu.

Finalment a manera de conclusió, Rafael Mendía i Jesús M. Pitarque ens anomenen tot una sèrie de característiques de les quals parteix tota activitat o acció relacionada amb el món del lleure; les accions dutes a terme en el temps lliure han de despertar l' interès de l'individu, creant un clima que afavoreixi l'autorealització i l'enriquiment personal, mitjançant una metodologia que propici una actitud lliure.

Tal com ens indica Rafael Mendía, es pot definir el temps lliure com un període lliure de necessitats i obligacions, format per una sèrie d'activitats enfocades a partir de les tres "D" (descans, diversió i desenvolupament). Aquestes activitats fomenten una participació activa, social i cultural afavorint així el desenvolupament personal de l'individu.

Segons Josué Llull Peñalba (1999), la divisió tradicional del temps es pot dividir en la següent graella:

TEMPS DE TREBALL	TEMPS DE NO-TREBALL	
Horari laboral	Necessitats primàries	TEMPS LLIURE: temps lliure i temps d'oci
Ocupacions derivades	Compromisos socials	
+ Obligació social - Disponibilitat personal		- Obligació social + Disponibilitat personal

Llavors en el temps de no treball ens trobem amb el temps lliure, el qual Josué Llull Peñalba defineix com un temps lliure de tota obligació destinat al relax i al descans. En aquest temps lliure ens trobem amb un temps dedicat a l'oci i a l'enriquiment personal; aquest període parteix d'activitats culturals enfocades sempre des de les aficions i interessos personals.

Segons Josué Llull Peñalba les activitats de temps lliure es poden classificar de la següent manera:

- Associatives: aquestes activitats són les que estan relacionades amb la interacció i la participació social dels individus, així com també les accions voluntàries i la participació a diferents clubs o associacions.
- Formatives: són les activitats que estan orientades a l'oci educatiu, com per exemple les tertúlies, les aules de cultura, les conferències, etc.
- Culturals: són aquelles activitats que ens ajuden a gaudir de la nostra cultura, com per exemple el teatre, la música, el cinema, els museus, la lectura, la radio, etc.
- Plàstiques: són les activitats destinades a l'entrenament de l'expressió creativa i de les destreses manuals tals com els tallers, les activitats artístiques, la fotografia, la ceràmica, etc.
- Lúdic- esportives: són aquelles activitats relacionades amb l'aventura, el joc, els esports, les activitats a l'aire lliure, etc.

3. Educació i temps lliure.

Erich Weber (1963), citat a Teoría y práctica del tiempo libre, es va formular la pregunta sobre la necessitat de l'educació en l'àmbit del temps lliure. La seva resposta fou afirmativa, ja que aquest creia que hi havia una necessitat d'ensenyar a utilitzar el temps lliure d'una manera raonable.

Segons Josué Llull Peñalba, la clau de l'educació en el temps lliure no està en la transmissió de continguts, sinó més be en la consecució d'un procés que permeti a la persona conèixer-se a sí mateixa i a utilitzar l'oci en relació als seus interessos i al seu estil de vida de cara al futur. En l'educació en el temps lliure, l'individu pot descobrir noves aficions i posar en pràctica eines, destreses i habilitats comunicatives que li seran de gran utilitat en experiències posteriors.

Segons Josué Llull Peñalba, pel que fa a la relació entre l'ensenyança escolar i l'educació en el temps lliure, ens trobem amb la utilització d'uns plantejaments didàctics i una metodologia diferents. La principal diferència entre ambdós models recau en el fet en que l'educació impartida en els centres escolars és de caire formal; per el contrari, l'educació impartida des de les institucions de l'àmbit de l'oci i el temps lliure són de caire no formal i informal.

D'altre banda, pel que fa a la diferenciació d'objectius i procediments, cal dir que un dels objectius de l'ensenyança escolar és la transmissió de coneixements generals, proporcionant als individus una base cultural i comú. Aquest procés es du a terme mitjançant models d'aprenentatge acumulatius i receptius basats en el llenguatge i la lògica.

Per el contrari, en l'educació en el temps lliure els objectius plantejats i les metodologies utilitzades són diferents; aquesta no pretén aconseguir l'acumulació d'uns continguts teòrics, sinó més bé un procés de reflexió i crítica personal i social on l'experiència personal hi juga un paper important. Per tant, els exàmens i qualificacions sobre les capacitats intel·lectuals dels individus no són un factor important, ja que es tenen en compte aspectes com la creativitat, les actituds de participació i el treball en equip.

En el següent quadre podem entendre detalladament quines són les diferències entre ambdós models:

Ensenyança escolar	Educació en el temps lliure
---------------------------	------------------------------------

Obligatorietat	Llibertat d'elecció
Límits espai- temporals rígids	Límits espai- temporals pactats
Activitats ja establertes	Les activitats parteixen dels interessos individuals
Transmissió d'una base cultural comú	La seva pràctica implica la diversificació de la cultura
Democratització, difusió cultural	Democràcia cultural
Transmissió de coneixements mitjançant mètodes acumulatius	Utilització de mètodes que faciliten la crítica i la reflexió personal
Transmissió de conceptes teòrics i pràctics	Aprofundeix en l'experiència personal
Importància dels aspectes teòrics i abstractes	Es centra en la recerca del significat de lo concret
Aprenentatge basat en el llenguatge i la lògica	Aprenentatge basat en altres eines d'expressió creativa
Importància de marcar nivells i puntuacions	Respecte i acceptació de la pluralitat cultural
Experiència selectiva i elitista	Experiència global i participativa
Actitud passiva	Aprenentatge actiu, pràctic i grupal
Relacions interpersonals circumstancials	Potencia les relacions grupals

Font: Josué Llull Peñalbas. Teoría y práctica de la Educación en el Tiempo libre.

Per tant, com explica Llull Peñalba, J. (1999), ambdues institucions educatives tenen algunes peculiaritats que marquen el perfil de cada una d'elles; aquestes peculiaritats es poden resumir en tres:

1. L'escola té una presència constant en la societat en general i en la nostra vida en particular, gairebé tots els individus són participants d'un sistema educatiu reglat; en canvi pel que fa a la voluntarietat en l'educació en el temps lliure, aquesta no té tanta

presència en la nostra vida, ja que molts cops sol ser una realitat periòdica i molts efímera.

2. L'Educació en el temps lliure està formada per una gran dosis de llibertat i nombrosos recursos que fan que existeixi tot un ventall ampli de possibilitats i experiències d'aprenentatge integral que van més enllà dels límits espai- temporals de l'escola.
3. Els processos de socialització són més espontànies i autèntics en l'àmbit no formal i informal (com és el cas del temps lliure) que en l'ensenyança reglada (com és el cas dels centres educatius) on les relacions interpersonals i les dinàmiques de grup estan més dirigides i controlades per elements externs.

Segons la CEAPA, l'augment del temps lliure en la societat actual fa que les activitats d'oci es converteixin en espais privilegiats per a l'adquisició de valors i models de conducta. El temps lliure adquireix gran importància ja que les activitats dutes a terme consten d'un gran potencial educatiu que dóna pas al desenvolupament de la identitat personal.

Segons la Confederació espanyola d'associacions de pares i mares d'alumnes, l'aprenentatge de l'individu en el temps lliure és una aposta decisiva de cara al seu futur. De la qualitat de les activitats ofertes a tots els participants dependrà les seves posteriors relacions humanes, vincles socials i la capacitat d'adaptació i transformació del seu entorn social i cultural. A mode de conclusió, pel que fa l'educació en el temps lliure, la CEAPA ens proporciona una sèrie de funcions socials:

- Estimula la participació, ja que és un espai de temps col·lectiu i de cooperació que permet la implicació de tots els participants en diferents assumptes socials.
- Consolida la identitat cultural, per que és un temps per a viure i recrear la pròpia cultura i la cultura dels demès. És un temps per a descobrir i valorar les diferències així com la pròpia identitat.
- Potencia la dimensió relacional. El temps lliure és un temps per a fomentar l'amistat, per a relacionar-se i per a desenvolupar l'afectivitat, així com per descobrir les capacitats individuals i per a fomentar la cooperació.
- Interioritza els valors humans. Aquest és un temps per experimentar valors com la solidaritat, la llibertat, la generositat i la responsabilitat.

- Gaudir de la vida. És un temps per a gaudir de la vida, propiciant la diversió i la felicitat de tots els participants.

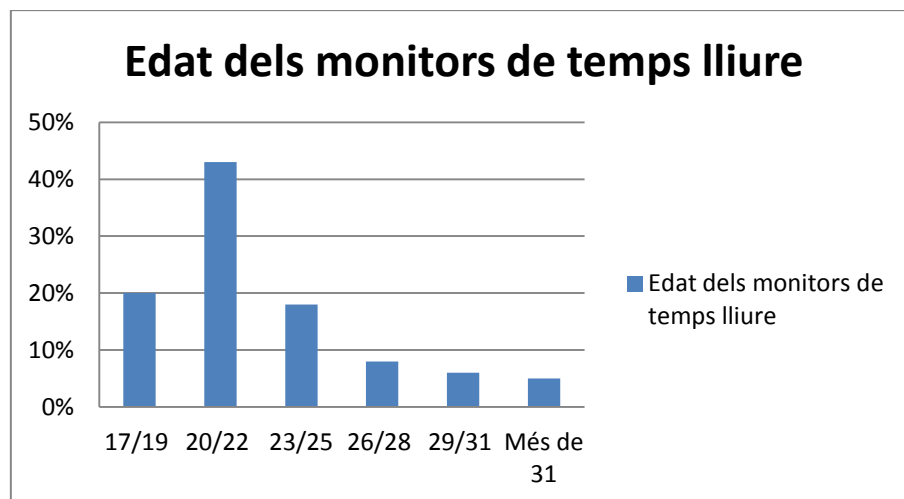
- Compensa les desigualtats, ja que permet anivellar les desigualtats i la falta d'oportunitats.

4. El perfil del monitor de temps lliure.

El perfil del monitor de temps lliure (1995)

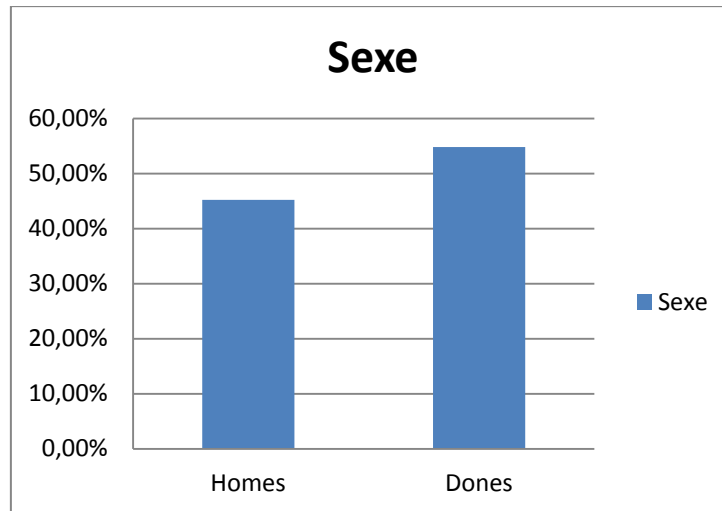
Segons un estudi dut a terme de la mà de la Universitat de les Illes Balears i el centre d'Estudis de l'Esplai (1995), el perfil del monitor de temps lliure reuneix les següents característiques:

- Edat

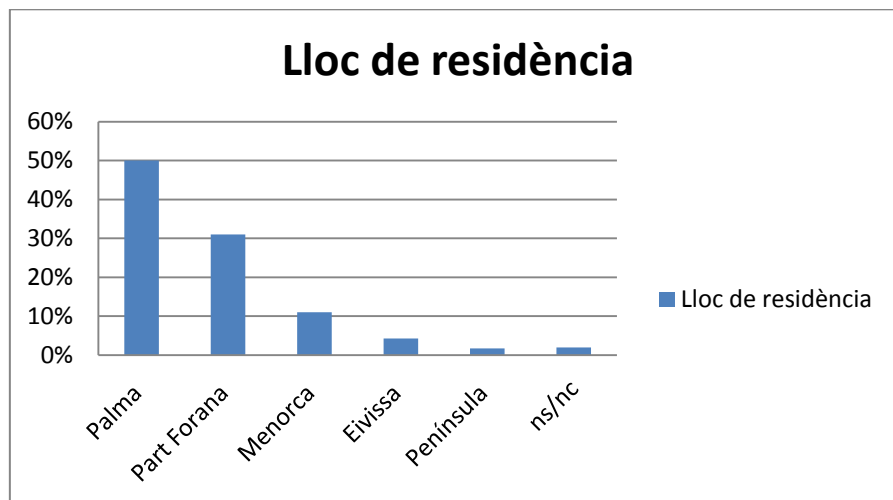
Segons l'estudi citat anteriorment, la tasca de monitor de temps lliure és duta a terme per gent jove, estant la mitjana d'edat entorn els 22'7 anys, ja que les persones que es troben en l'interval de 25- 28 anys tenen altres interessos i motivacions,; aquest fet els condueix a abandonar el treball relacionat amb el temps lliure i cercar una feina que els hi proporcioni una estabilitat laboral.

- Sexe

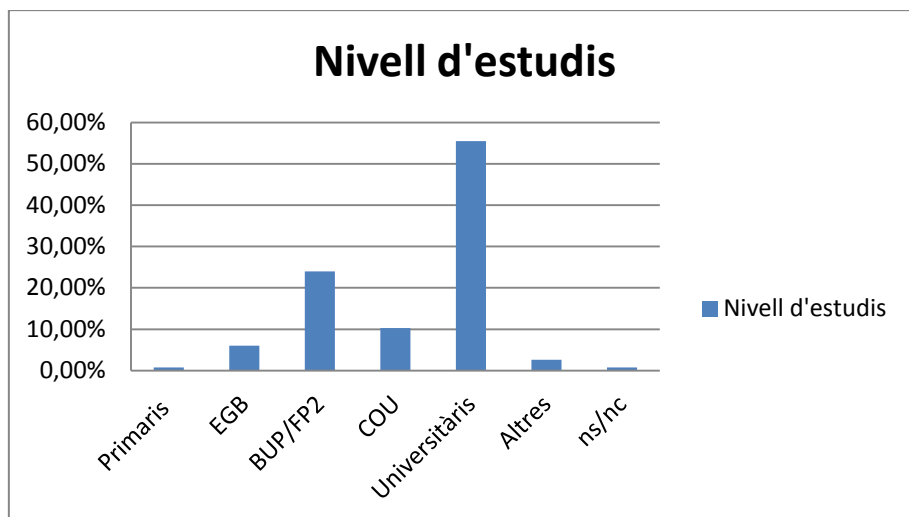
Segons aquest estudi, hi ha un 9,6% més de dones que duen a terme activitats de temps lliure; consideren un fet habitual i quotidià que la presència femenina sigui més present que la masculina en les activitats de temps lliure. Per tant, com podem observar a la gràfica anterior, ens trobem amb un nombre més elevat de monitores de temps lliure.

- Lloc de residència

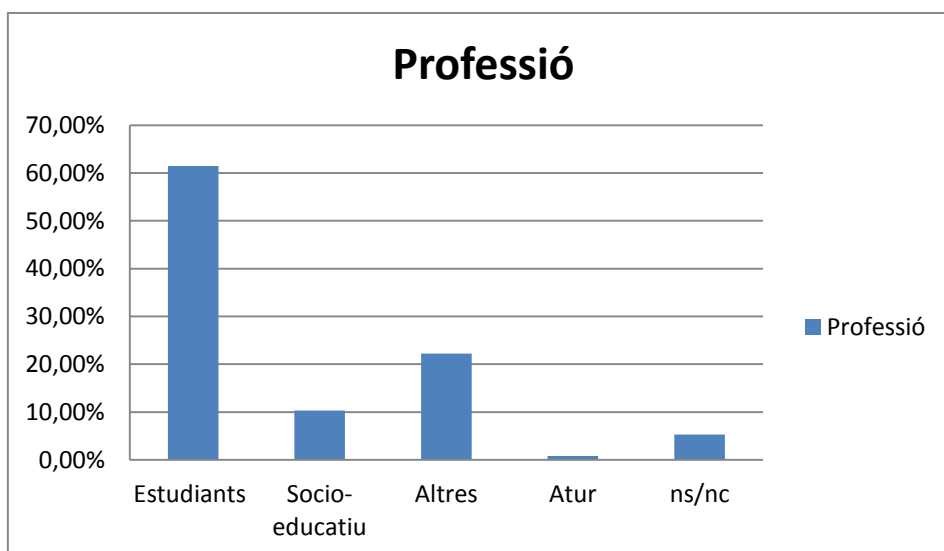
Segons aquesta investigació, els resultats obtinguts pel que fa al lloc de residència del monitor o monitora de temps lliure va en relació a la població total de les Illes Balears, ja que el percentatge de monitors i monitores de temps lliure estan lligats amb el volum total de la població de cada zona. Per tant podem observar com el percentatge més elevat de monitors de temps lliure resideixen a Palma.

- Nivell d'estudis

Segons l'estudi anomenat anteriorment, el monitor o monitora de temps lliure posseeix una formació superior a la global de les Illes Balears, ja que el 89,8% han cursat estudis mitjans o superiors. Per tant com podem observar mitjançant la gràfica, un 55,5% dels monitors de temps lliure són estudiants universitaris.

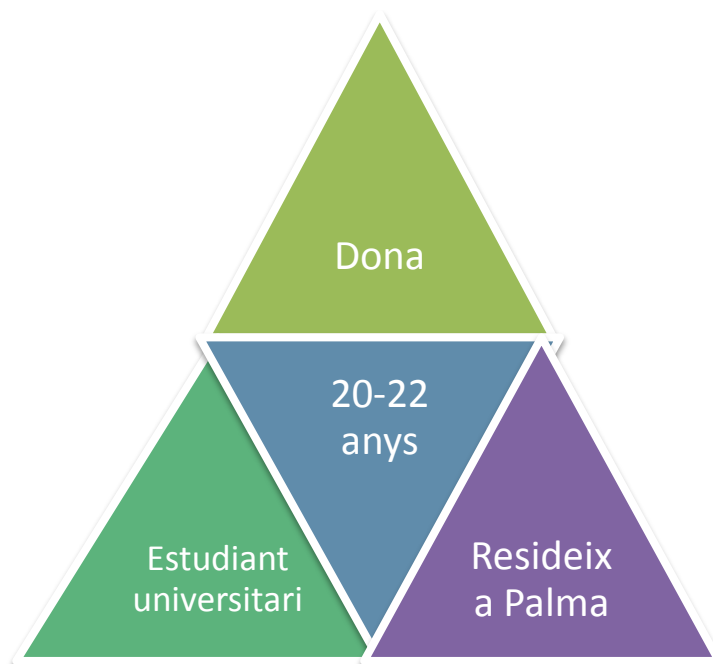
- **Professió**

A partir de la investigació duta a terme de la mà de la UIB i del centre d'Estudis de l'Esplai, podem observar com un percentatge molt elevat dels monitors i monitores de temps lliure són estudiants, ja que aquest és un col·lectiu que per determinades motivacions i interessos es dediquen al món del lleure durant un període de temps determinat. El fet de que altres sectors com, els professionals del sector soci-educatiu no siguin un dels més actius dins aquest

àmbit, ens dóna a entendre que aquests tenen altres motivacions que fan que deixin a un segon plànol les activitats de temps lliure.

Per tant, a partir de les característiques obtingudes a partir de la investigació duta a terme per part de la Universitat de les Illes Balears així com del centre d'Estudis de l'Esplai sobre el perfil de monitor de temps lliure, podem dir que el perfil del monitor o monitora de temps lliure és una persona:

Llavors, segons les dades obtingudes mitjançant l'estudi dut a terme de la mà de La universitat de les Illes Balears i la Fundació Esplai (1995) el perfil de monitor de temps lliure reuneix les següents característiques:

- Dona
- Entre 20 i 22 anys
- Estudiant universitària (concretament de la Universitat de les Illes Balears)
- Resident del municipi de Palma

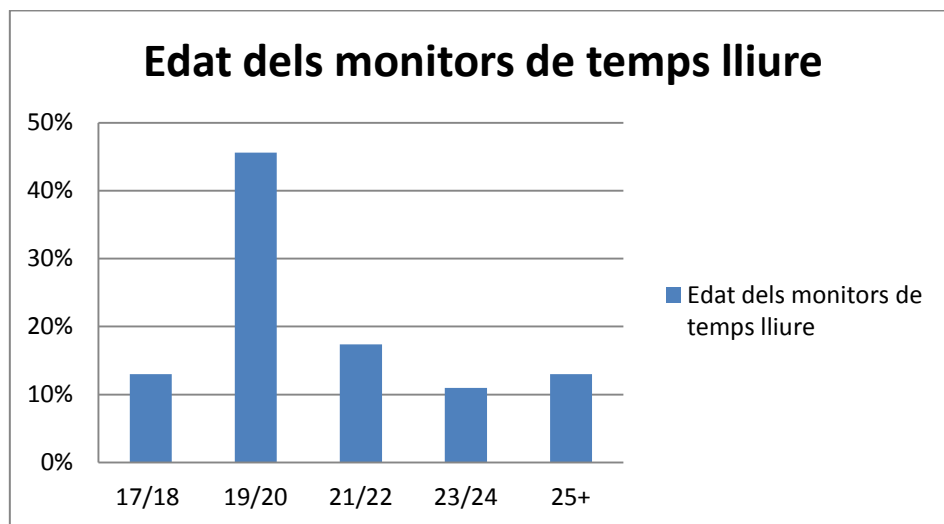
5. El perfil actual del monitor de temps lliure (2014).

Per tal d'analitzar quin és l'actual perfil del monitor de temps lliure, s'ha dut a terme un procés de recerca d'informació mitjançant la base de dades pertinent del centre de temps lliure

“Dic drac”. Aquest centre de temps lliure està situat al carrer Colubi nombre 18, al barri de Son Espanyolet de Palma, Mallorca.

Dic Drac és una empresa destinada a l’oci i el temps lliure. Aquesta s’encarrega d’organitzar diferents activitats encaminades i planificades des de la perspectiva de l’oci i el temps lliure, com són les activitats extraescolars, les acampades, les escoles d’estiu o els cursos de formació de monitor i director de temps lliure, entre d’altres.

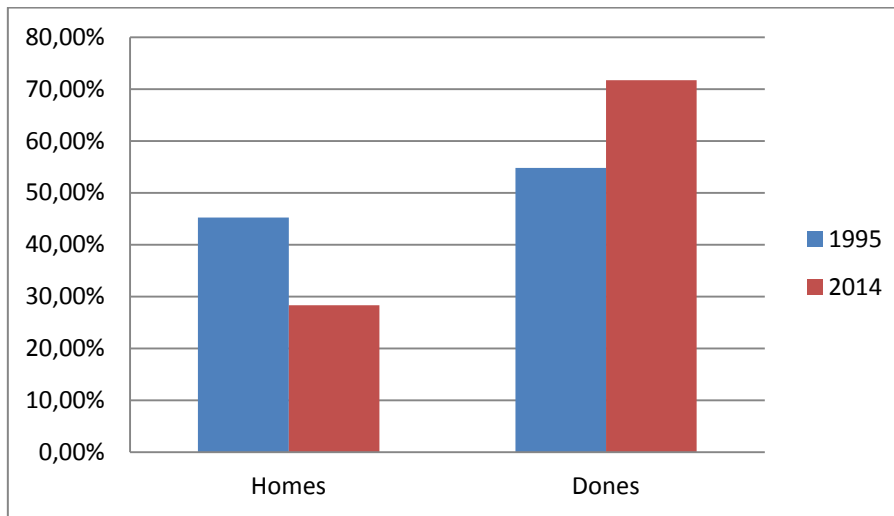
Mitjançant les dades obtingudes del curs de formació de monitor de temps lliure que es va dur a terme durant els mesos d’Abril i Maig del 2014, he pogut extreure’n les següents conclusions:

L’edat mitjana de l’actual monitor de temps lliure és de 22’8 anys. Per tant, podem observar que l’edat mitjana ha augmentat, ja que en l’anterior investigació l’edat mitja era de 22’7 anys; aquest fet pot ser a causa de la presència d’individus amb una edat superior als 25 anys, fet que fa que la mitjana d’edat general dels participants augmenti.

D’altre banda, podem observar que l’edat majoritària dels participants oscil·la entre els 19 i 20 anys; per tant, podem veure com a diferència de l’estudi dut a terme l’any 1995, l’edat del monitor de temps lliure ha anat disminuint amb els anys, passant dels 20-22 anys als 19-20 anys.

Sexe

Pel que fa al sexe masculí o femení, podem observar com aquest es manté, ja que la presència majoritària de les dones continua estant present en el món del temps lliure.

Actualment la diferència entre sexes és major, ja que a l'estudi anterior la diferència entre ambdós era del 9,6%; en canvi a l'investigació duta a terme mitjançant les dades del centre de temps lliure dic drac, la diferència és major amb un 43,4%.

Per tant afirmar que actualment la presència del sexe femení dins el món del temps lliure és majoritària, col·locant-se amb un 71,7% del total. Aquest fet podria anar lligat amb la presència majoritària del sexe femení pel que fa al món socioeducatiu.

Segons un estudi dut a terme l'any 2009 de la mà de L' Institut de la dona i segons dades extretes de l'any 2007, ja podem començar a trobar algunes diferències pel que fa al sector laboral concretament en el sector abans citat, el socioeducatiu. En aquest estudi ens diferencien alguns d'ells, i ens explica com la gran majoria de les dones amb estudis superiors es dedica al món educatiu amb un 18,5%, així com també en activitats socials i sanitàries amb un 17% del total. D'altra banda, les àrees amb més presència masculina segons l'estudi citat anteriorment són d'una banda la indústria manufacturera amb un 17,8% i de l'altre els serveis empresarials i les activitats immobiliàries amb un 17% del total.

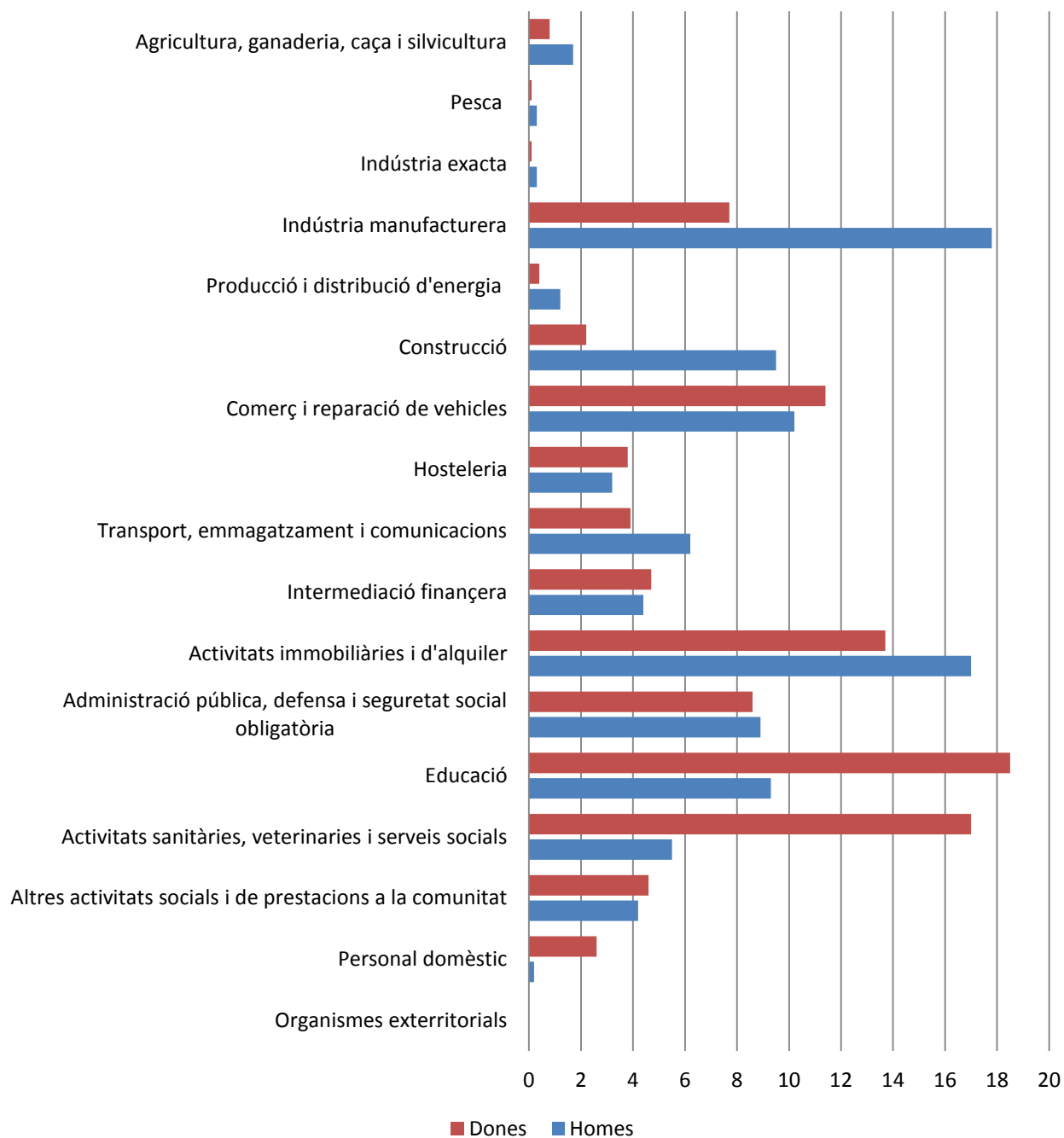
En el següent quadre podem observar les respectives dades d'una forma més representativa:

Activitats sanitàries i serveis socials.	- Homes: 5,5% - Dones: 17%

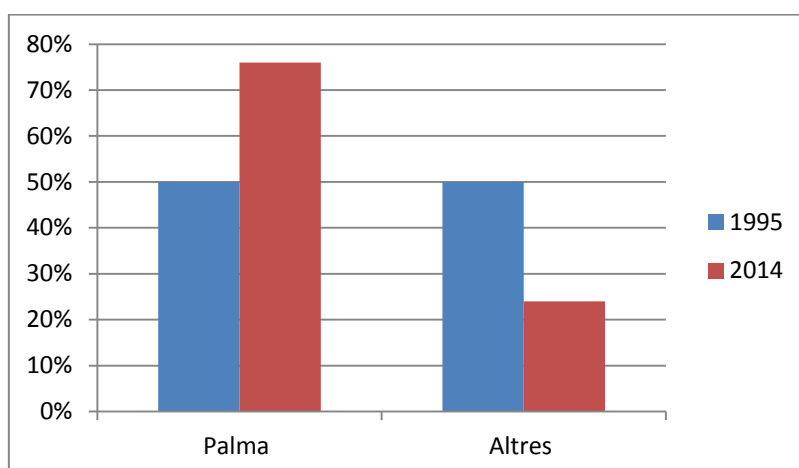
Educació.	- Homes: 9,3% - Dones: 18,5%
------------------	---------------------------------

En el següent gràfic i a manera de conclusió podrem observar una distribució percentual més exacta de les persones ocupades, diferenciant per sexe i activitat de l'any 2007 i dut a terme per part de l' Institut de la dona l'any 2009.

Ocupació segons sexe i activitat

Lloc de residència

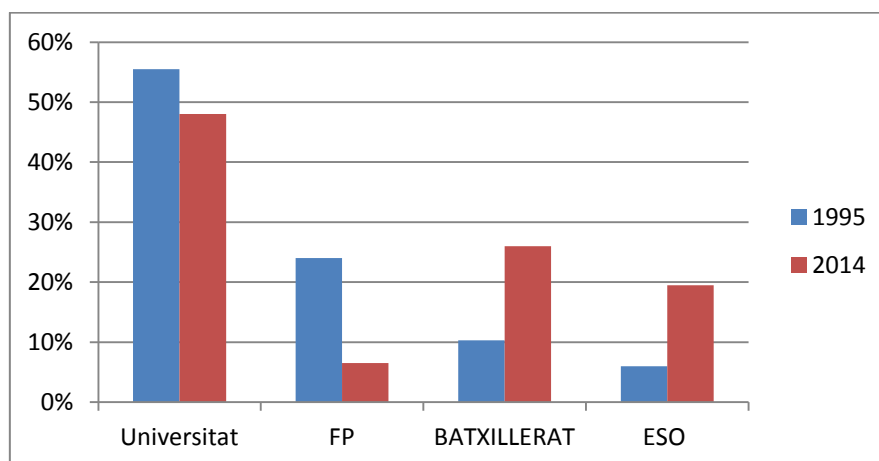

Pel que fa al lloc de residència, podem dir que un gran nombre dels participants resideixen a Palma, concretament un 76% d'ells hi viuen. Per tant en relació a l'estudi anterior, podem observar com aquest aspecte no ha variat molt, ja que es manté l'idea de que la majoria dels monitors de temps lliure resideixen a Palma.

Aquest aspecte es pot justificar amb el fet de que els participants dels cursos de formació de temps lliure estan en relació al nombre de residents de cada municipi, per tant els residents de Palma són més nombrosos en relació a qualsevol altre localitat de les mateixes Illes Balears.

Aquest aspecte també es pot relacionar amb un altre concepte que és el de la quantitat de centres de temps lliure que es poden trobar en una determinada localitat. Per tant, com més gran sigui el municipi i més residents hi hagi, més nombre d'escoles de formació de temps lliure hi podrem trobar i en conseqüència més participants.

Nivell d'estudis

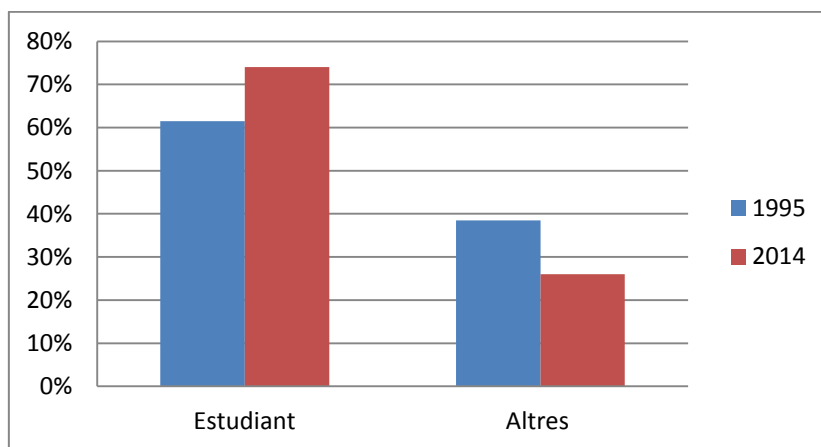

Pel que fa al nivell d'estudis, es manté l'idea de que el monitor de temps lliure és principalment estudiant universitari (48%); Cal dir que un gran nombre d'ells es troben actualment cursant els seus estudis universitaris ja que com hem vist anteriorment aquests són individus joves en període de formació.

D'altre banda podem veure com amb el pas dels anys els participants de les activitats de temps lliure han anat modificant el seu nivell educatiu. És a dir, mitjançant les dades recollides i l'esmentat gràfic, podem observar com els individus amb un nivell educatiu corresponent a l'universitari i formació professional han disminuït tot i que continuen essent el principal factor. D'altre banda podem observar com pel que fa a la resta de sectors (batxillerat i educació secundària obligatòria) el percentatge de participants ha anat augmentant amb el pas del temps.

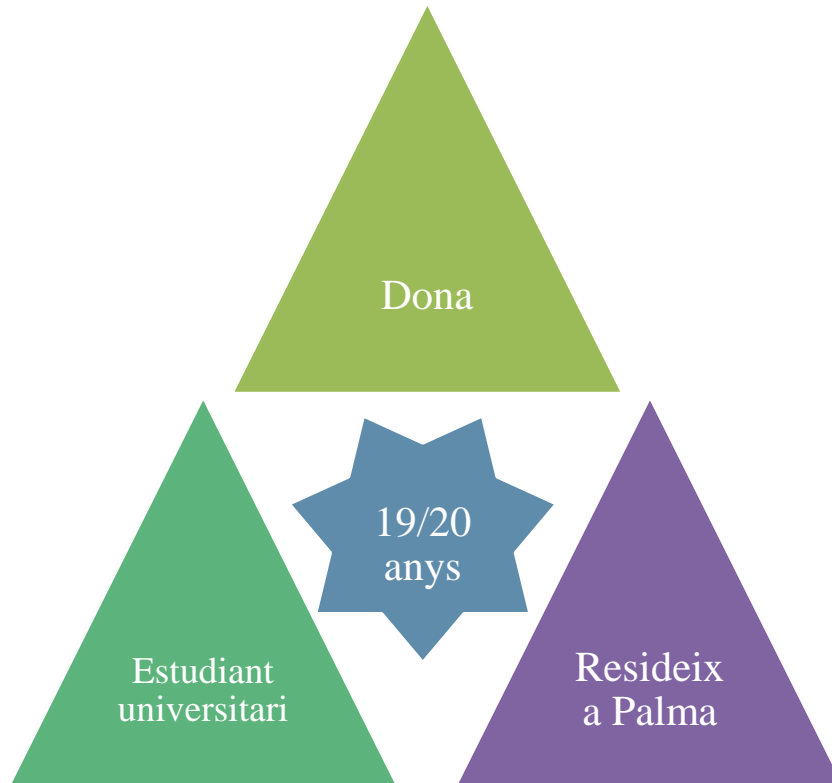
Aquestes dades es poden explicar mitjançant el fet sobre la disminució de l'edat del monitor de temps lliure, ja que aquest ha minvat respecte l'any 1995 passant dels 20-22 anys als 19-20 anys de mitja.

Professió

Per tant, un gran nombre dels participants són estudiants (74%) , com hem vist anteriorment la majoria d'ells estudiants universitaris. Com hem vist a l'estudi anterior dut a terme de la mà de la Universitat de les Illes Balears i la Fundació Esplai, aquest fet pot ser conseqüència dels tipus d'interessos i motivacions de l'estudiant universitari, ja que com hem pogut observar mitjançant les enquestes dutes a terme a diferents monitors de temps lliure, aquests es dediquen al món del lleure d'una manera ocasional i esporàdica i entenen aquest camp com una oportunitat per ampliar els seus coneixements i adquirir experiència en el sector educatiu.

Un fet determinant que ens podria conduir a una possible explicació del fet de que actualment hagi augmentat els percentatge dels participants dels cursos de formació de temps lliure com estudiants, pot venir donat al fet de l'actual crisi econòmica, fet que dificulta la inserció laboral de la població en general essent el col·lectiu juvenil un dels més afectats.

Per tant un cop analitzades totes les dades obtingudes a partir del darrer curs de monitor dut a terme al centre de temps lliure "Dic drac", podem observar com el perfil de monitor de temps lliure no ha variat molt pel que fa a les seves característiques principals; La principal i única diferència que hi podem trobar es centra en l'edat actual del monitor de temps lliure, ja que aquest ha disminuït i actualment un elevat nombre d'ells es troba entre els 19 i 20 anys.

D'altre banda, es mantenen altres aspectes com són:

- La gran majoria dels monitors de temps lliure són del sexe femení.
- Un gran nombre d'ells són estudiants universitaris.
- Una quantitat important dels monitors de temps lliure resideixen a Palma de Mallorca.

A partir d'aquestes característiques podem definir i concretar el perfil actual del monitor de temps lliure.

Per tant, pel que fa a l' hipòtesis central del treball "el perfil de monitor de temps lliure ha anat canviant amb el pas del temps" cal dir que aquesta no s'ha pogut confirmar definitivament, ja que tot i que la gran majoria de les característiques del monitor de temps

lliure coincideixen, l'edat dels participants varia dels 20-22 als 19-20 anys, llavors cal dir que amb el pas del temps el perfil del monitor de temps lliure ha anat modificant, deixant pas a un nou model de monitor amb unes noves característiques personals.

6. Aproximació a la concepció personal del monitor o monitora en relació al món de l'oci i del temps lliure.

Per tal d'analitzar les perspectives actuals del monitor en relació al món de l'oci i el temps lliure s'han dut a terme diferents enquestes a individus que compleixen amb el perfil actual del monitor de temps lliure.

Les preguntes han estat dissenyades per tal de poder aprofundir en la concepció actual que té el monitor de temps lliure en relació al món de l'oci i del lleure. Alguns dels aspectes essencials que es volen investigar mitjançant aquesta enquesta estan relacionats amb la seva experiència i altres aspectes relacionats amb la seva opinió personal.

Els resultats d'aquesta enquesta es compararan amb els resultats de l'estudi dut a terme de la mà de la Universitat de les Illes Balears i la Fundació Esplai (1995) amb la finalitat d'analitzar possibles canvis o modificacions pel que fa a l'opinió personal del monitor en relació al món del temps lliure.

La finalitat principal d'aquest instrument d'investigació com són les enquestes dutes a terme a diferents individus d'unes determinades característiques és la de poder arribar a una conclusió que ens permeti contrastar la nostra hipòtesis així com assolir els objectius citats al inici del treball.

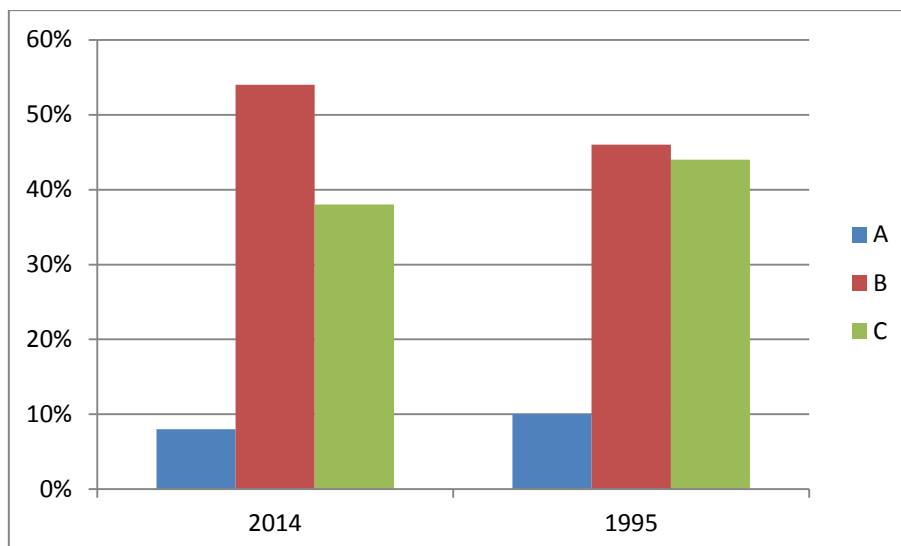
Els aspectes a investigar són els següents:

1. Definició de temps lliure.

Per tal de dur a terme una definició personal del temps lliure s'han facilitat tres possibles opcions:

- A. Un temps per a descansar
- B. Un temps per a desenvolupar les capacitats individuals
- C. Un temps per divertir-se i passar-s'ho be

Els participants han hagut d'elegir una de les anteriors opcions per a poder expressar què és per a ells el temps lliure.

Com podem observar els resultats no varien molt amb el pas del temps, ja que ambdós casos són semblants. Així doncs el monitor de temps lliure concep aquest espai com un lloc on els individus poden desenvolupar les seves capacitats a l'hora que també poden divertir-se i passar-s'ho be. Segons l'estudi dut a terme de la mà del Centre d'estudis de l'Esplai, aquests resultats es deuen a que molts dels monitors són estudiants i per tant creuen que aquest és un bon espai per a continuar amb l'aprenentatge dels més petits sempre combinant-ho amb una metodologia activa que els hi permeti aprendre divertint-se.

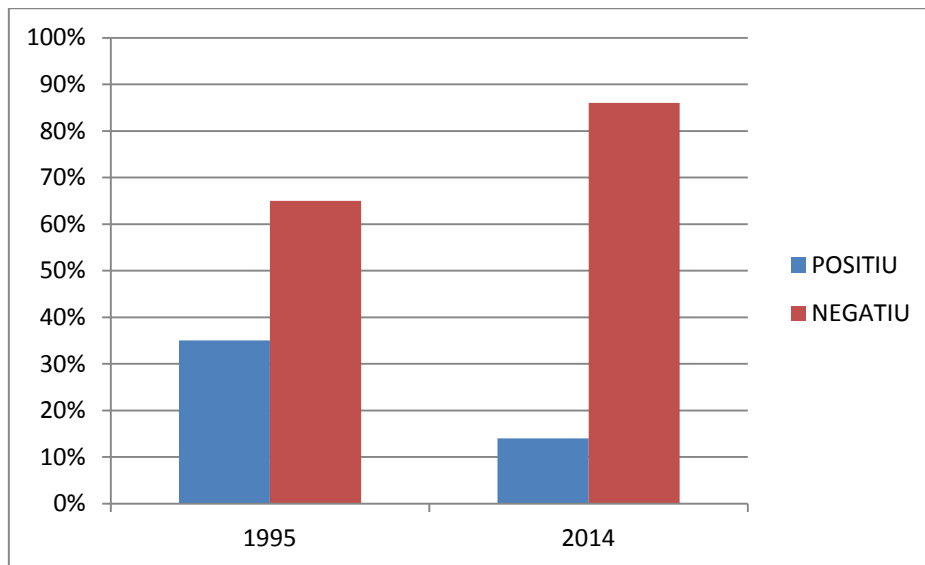
2. Grau de satisfacció personal pel que fa a l'experiència en el temps lliure:

Com podem observar el grau de satisfacció personal pel que fa a l'experiència dels monitors en l'àmbit del temps lliure ha anat evolucionant amb el pas del temps, augmentant la mitjana del 7 al 8,3. Aquest fet es pot donar gràcies a l'augment de la presència de les activitats de

temps lliure en el món actual, ja que de cada cop aquestes estan més presents en el nostre dia a dia.

3. Reconeixement de la figura del monitor de temps lliure.

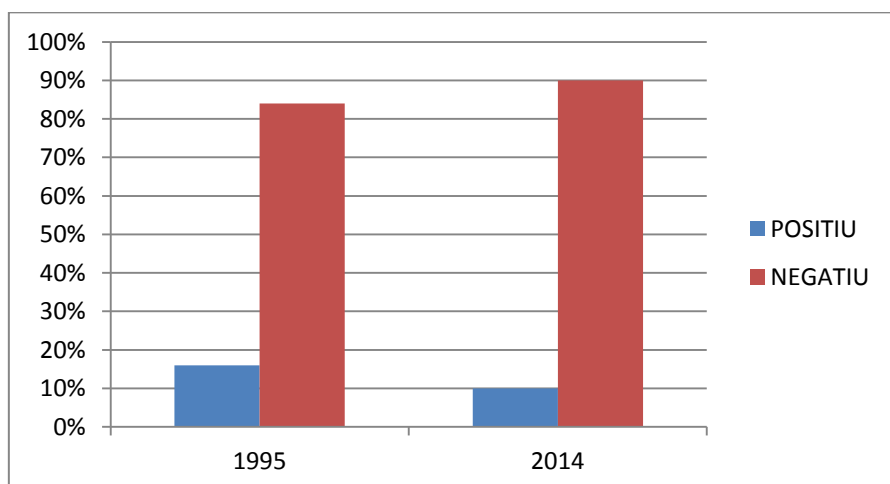
Com podem observar, la concepció del monitor de temps lliure pel que fa al reconeixement social de la seva professió ha anat canviant amb el pas del temps. Aquests creuen que el reconeixement de la professió com a monitor de temps lliure no és pas positiu, ja que un gran nombre d'ells creuen que la societat no valora suficientment la seva tasca com a monitors.

Segons l'estudi dut a terme de la mà del Centre d'Estudis de l'Esplai, aquest fet es pot donar a causa de diferents raons, com per exemple:

- La tipologia bàsica del monitor, és a dir, el fet de que la persona que es dedica al món del temps lliure ho faci de manera puntual.
- El sorgiment d'educadors més especialitzats, persones amb una titulació i una experiència superior pel que fa al món de l'educació.
- Les baixes gratificacions rebudes per part de les empreses i institucions.

Aquests fets podrien explicar el per què els monitors de temps lliure creuen que la seva professió no està prou reconeguda, i que existeix una baixa estima per part de la societat pel que fa a la seva tasca com a monitors.

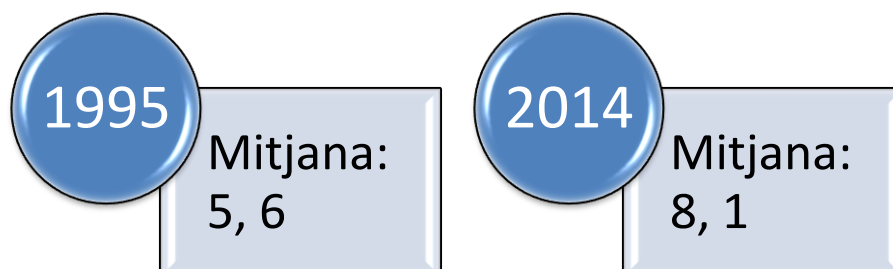
4. Remuneració.

Com hem dit anteriorment i com podem veure en el gràfic, la concepció general del monitor de temps lliure en relació a la seva remuneració com a professional de l'oci i del temps lliure no és positiva, ja que molts creuen que el seu sou no és elevat. Aquest fet pot ser conseqüència del baix reconeixement social que es té actualment sobre la feina del monitor de temps lliure, ja que com hem dit anteriorment, ens trobem amb una baixa estima per part de la societat pel que fa a la figura i el paper que juga el monitor dins la nostra societat. Segons l'estudi dut a terme de la mà del Centre d'Estudis de l'Esplai, aquest fet no canviarà fins que no es formi una associació de monitors titulats els quals decideixin presentar-se davant les administracions i posar fi a aquesta insatisfacció per part dels monitors pel que fa al seu salari.

5. Formació.

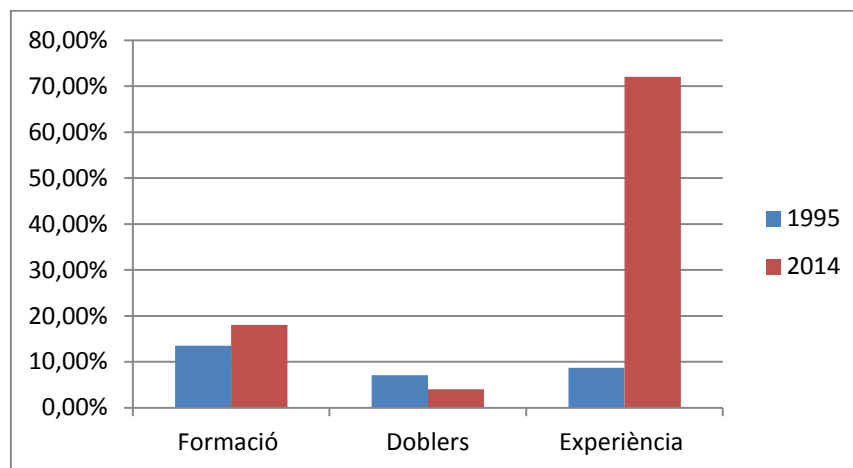
Pel que fa al grau de satisfacció en l'àmbit de la formació del curs de monitor de temps lliure aquesta ha experimentat alguns canvis.

Com podem observar, la mitjana pel que fa al grau de satisfacció en l'àmbit de la formació impartida en el curs de monitor de temps lliure aquesta ha anat augmentant amb el pas dels

anys. Aquest fet pot ser a causa de l'augment en la presència de diferents empreses privades de temps lliure, ja que amb el pas dels anys el nombre d'empreses privades dedicades exclusivament al món del lleure ha anar creixent. Per tant, un 90% dels individus als quals se'ls hi han entregat les enquestes creuen que la formació rebuda durant el curs de monitor de temps lliure ha estat positiva.

6. Motiu per fer l'activitat.

Com podem observar, un gran nombre de monitors creuen que el motiu principal per a dur a terme la seva tasca és el d'adquirir experiència en el món educatiu, ja que aquesta tasca els introdueix en el món dels infants i els hi permet adquirir unes pautes d'intervenció i unes determinades metodologies que els ajuden a introduir-se en el món educatiu.

7. Altres.

Mitjançant els qüestionaris realitzats, he volgut aprofundir una mica més en la concepció del monitor de temps lliure duent a terme altres tipus de preguntes les quals no es troben en el llibre dut a terme per el Centre d'Estudis de l'Esplai. Aquestes preguntes m'han ajudat a entendre una mica més què pensen els monitors de temps lliure sobre el món del lleure i investigar quina és la seva experiència i el seu grau de satisfacció en aquest àmbit.

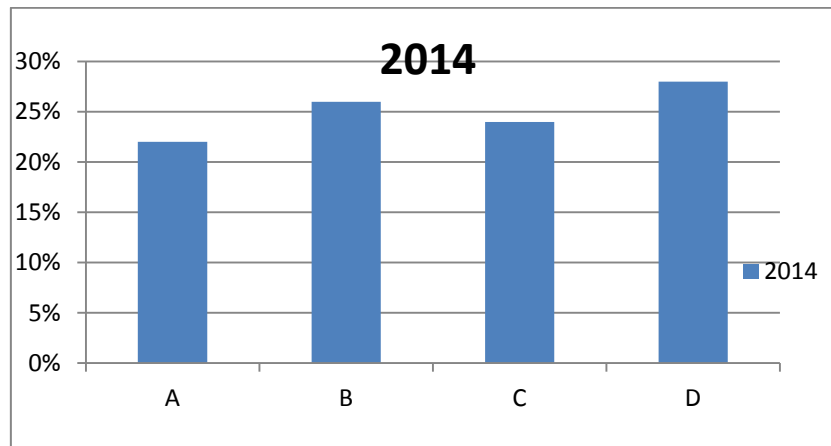
- Objectiu principal de l'educació en el temps lliure.

Les possibles respostes han estat les següents:

- A. Transmissió d'uns coneixements generals mitjançant mètodes acumulatius i receptius.
- B. El descobriment de noves aficions i nous estils de vida.

C. Proporcionar una base cultural i comú.

D. Promoure un procés de reflexió, auto coneixement i crítica personal.

Com podem observar les respostes han estat molt igualades. Tot i així, l'opció prioritària consisteix en la idea de que l'objectiu principal de l'educació temps lliure és el de promoure un procés de reflexió, auto coneixement i crítica personal. Des del meu punt de vista, totes les opcions són correctes, ja que penso que l'educació en el temps lliure té més d'un objectiu i una finalitat; mitjançant l'educació en el temps lliure es poden transmetre determinats coneixements mitjançant diferents metodologies, ja que penso que els mètodes acumulatius i memorístics no propicien ni asseguren un aprenentatge significatiu.

D'altra banda, les activitats en el món del temps lliure també et permeten descobrir noves aficions que abans no havies experimentat, ja que les activitats que es duen a terme en aquest àmbit són molt àmplies i completes. Al mateix temps, aquesta extensa tipologia permet proporcionar una base cultural i comú a tots els individus.

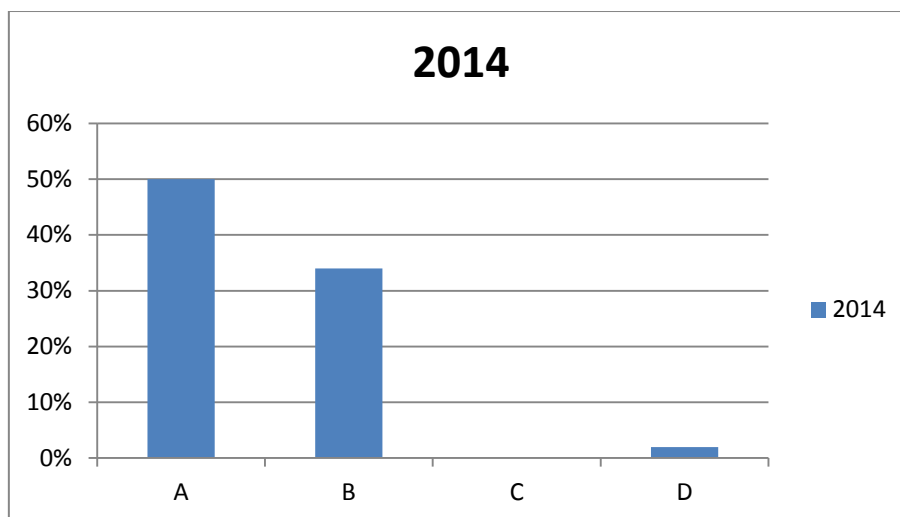
Finalment, penso que totes les activitats planificades des de l'educació en el temps lliure estan dissenyades per a potenciar la reflexió personal de l'individu així com l'auto coneixement; és a dir, mitjançant la pràctica de les diferents activitats de temps lliure, el subjecte va coneixent quines són les seves aficions i quina és la seva manera de ser i relacionar-se amb els altres.

➤ Participació en activitats de temps lliure.

Pel que fa a les consideracions generals de monitor de temps lliure en la seva experiència d'activitats de temps lliure durant la seva infància, aquestes han estat:

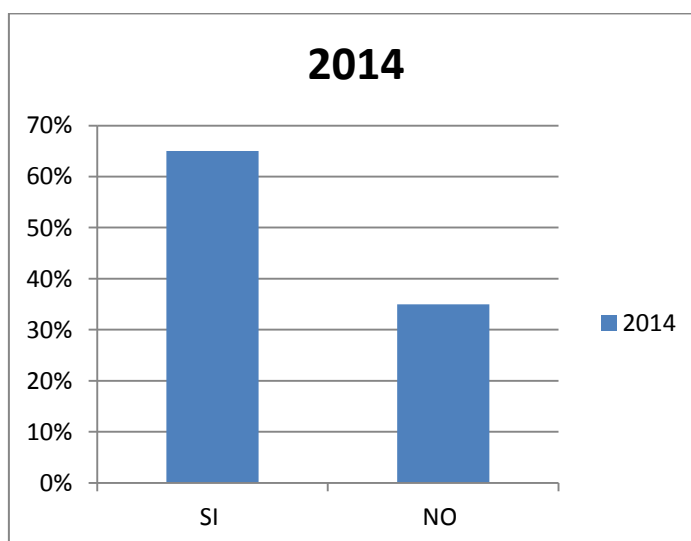
A. Molt profitosa, ja que m'han ajudat a desenvolupar tot una sèrie de valors personals.

- B. Positiva, ja que durant la seva realització vaig gaudir de totes les activitats.
- C. Indiferent, ja que no recordo les activitats dutes a terme.
- D. Negativa, ja que penso que no vaig aprendre res.

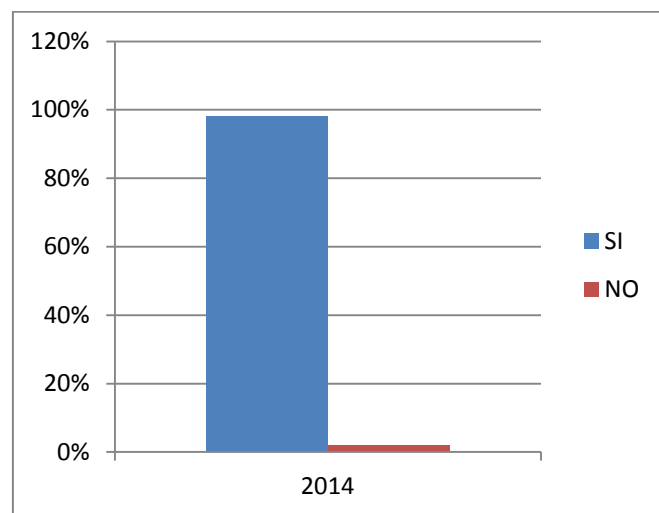
Com podem observar en el gràfic, l'experiència general dels monitors de temps lliure pel que fa a les activitats dutes a terme durant la seva infància ha estat positiva. La satisfacció personal pel que fa a les activitats de temps lliure durant la seva infància pot ser un fet condicionant que permet a aquests mateixos individus dedicar-se posteriorment a aquest món, ja que la seva concepció sobre el món del lleure és satisfactòria i entenen aquest espai com una oportunitat per a contribuir en el desenvolupament dels més petits.

➤ Futur en el lleure.

Pel que fa al futur del temps lliure, molts dels monitors de temps lliure els quals se'ls hi han proporcionat les enquestes creuen que en un futur es continuaran dedicant a aquest món, ja que com hem dit anteriorment el grau de satisfacció personal pel que fa a la seva tasca en el món del lleure ha anat evolucionant amb el pas del temps. Aquest alt nivell de satisfacció amb la seva feina és un clar indicador que influeix en l'opinió del monitor de temps lliure, fet que fa que la seva opinió sobre la seva futura dedicació en aquest àmbit sigui tan clara i positiva.

- Activitats de temps lliure com un pilar important en el procés d'ensenyança-aprenentatge.

La gran majoria dels monitors de temps lliure creuen que aquestes activitats influeixen en el procés d'ensenyança- aprenentatge. A més, gairebé tots ells creuen que aquests no tan sols són un aspecte a tenir en compte, sinó que són un pilar fonamental per a la consecució d'aquest procés d'ensenyança- aprenentatge de l'individu.

Pel que fa a aquesta pregunta en concret, algunes de les respostes que més s'han repetit a les enquestes proporcionades als diferents individus, molts d'ells creuen que les activitats de temps lliure tenen un alt valor educatiu, ja que totes elles estan enfocades amb l'objectiu principal que és el de fomentar i potenciar les capacitats individuals de cada subjecte.

Molts d'ells també creuen que aquestes activitats els ajuden a adquirir certes habilitats socials les quals els hi permeten relacionar-se amb els altres i formar part d'un grup o comunitat.

A més, alguns dels individus enquestats també creuen que l'educació en el temps lliure és un complement de l'educació formal i reglada, ja que en ambdós casos les activitats són

dissenyades i planificades amb la mateixa finalitat que és la de fomentar el desenvolupament de les capacitats individuals de tots i cada un dels subjectes.

7. Conclusions.

A manera de conclusió, cal explicar una mica el perquè de la meua elecció sobre el temps lliure per a dur a terme el projecte de fi de grau. Cal dir que aquest mateix any vaig dur a terme les pràctiques del grau en pedagogia en una empresa de temps lliure, fet que va determinar molt la meua elecció ja que ambdós casos estan totalment relacionats.

Pel que fa a la meua experiència en aquest sector, aquesta va començar amb les meves pràctiques de pedagogia, ja que abans no havia tingut l'oportunitat d'introduir-me en aquest món i gaudir de tot el ventall ampli de possibilitat que aquest t'ofereix. Llavors vaig pensar que aquesta era una bona oportunitat per indagar una mica més en el món del temps lliure i vaig decidir enfocar-ho des de la perspectiva del monitor de temps lliure, ja que durant el meu període com a practicant vaig tenir l'oportunitat d'endinsar-me i conèixer una mica més quin és el perfil del monitor de temps lliure i quina és la formació que aquest rep per a dur a terme la seva tasca professional.

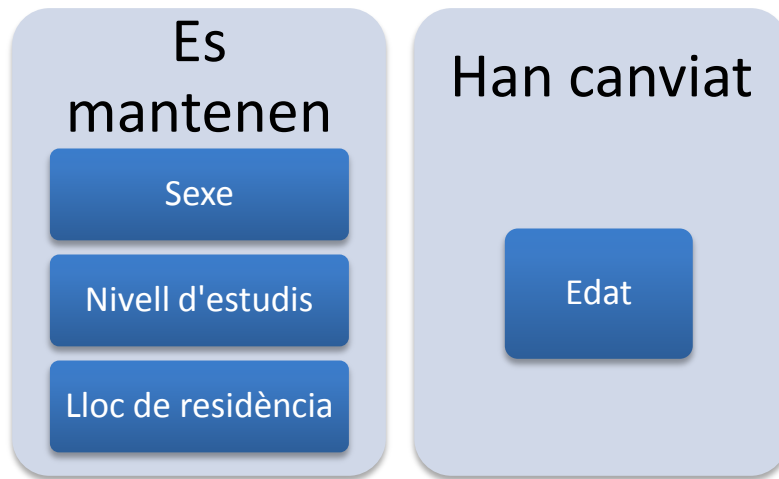
Aquest projecte m'ha ajudat a entendre i aprofundir una mica més en el concepte del temps lliure al mateix temps que m'ha ajudat a endinsar-me i investigar l'opinió personal i l'experiència d'alguns dels monitors actuals de temps lliure.

Al mateix temps, gràcies a un estudi dut a terme de la mà del Centre d'Estudis de l'Esplai i de la Universitat de les Illes Balears, he pogut comparar les opinions i les vivències d'alguns monitors de temps lliure de l'any 1995 amb les de monitors més actuals i he pogut observar com hi ha aspectes que han canviat amb els anys així com d'altres que per el contrari s'han mantingut amb el pas del temps.

Com hem pogut observar al inici d'aquest projecte, la meua hipòtesis central és la següent:

“El perfil de monitor de temps lliure ha anat canviant amb el pas del temps, així com també ho ha fet la seva concepció i l'ús que aquests en fan en relació al món de l'oci i el temps lliure”.

Llavors, cal dir que la meua hipòtesis s'ha confirmat però no en tots els casos; és a dir, pel que fa al perfil del monitor de temps lliure podem observar com hi ha aspectes que s'han mantingut i d'altres que han canviat. En el següent gràfic podem especificar una mica quines són les que s'han mantingut i quines les que han modificat:

Pel que fa a la concepció i l'ús que en fan actualment els monitors de temps lliure, ens trobem amb la mateixa situació, ja que hi ha alguns aspectes que han anat canviant amb el pas del temps i d'altres que per el contrari s'han mantingut. Per exemple, alguns dels aspectes que han anat canviant amb el pas del temps són, el grau de satisfacció personal pel que fa a l'experiència dels monitors en l'àmbit del temps lliure, ja que amb el pas del temps ha anat evolucionant amb el pas del temps, augmentant la mitjana del 7 al 8,3. D'altre banda, un altre dels aspectes que ha anat canviant amb el pas del temps és el del grau de satisfacció personal pel que fa a la formació rebuda durant el curs de monitor de temps lliure, ja que aquesta ha evolucionat passant del 5,6 al 8, 1 de mitja. A més, un altre dels aspectes que ha anat canviant amb el pas dels anys és el motiu per el que els monitors de temps lliure duen a terme la seva activitat; actualment aquest és el de l'adquisició d'experiència pel que fa al món educatiu, fet que els hi permet una fàcil introducció dins aquest món.

D'altre banda, alguns dels aspectes que s'han mantingut amb el pas dels anys són, per exemple, l'opinió personal en relació a la baixa remuneració del monitor de temps lliure o la concepció actual que es té de la seva tasca professional. Sembla que aquests aspectes es mantenen amb el pas dels anys, fet que no és gens positiu, ja que gràcies a aquests aspectes podem observar com la figura del monitor de temps lliure no ha anat evolucionant amb els anys, ja que la societat d'avui en dia no ha canviat la manera de percebre i d'entendre la seva tasca professional.

A més, a manera d'aportació personal, he volgut indagar una mica més en la concepció i l'experiència personal del monitor de temps lliure actual formulant una sèrie de qüestions extra. Totes elles han estat dissenyades per investigar una mica més sobre aspectes com són els objectius del temps lliure, objectius, la valoració sobre l'experiència personal en el temps

lliure i la futura dedicació per part dels monitors en el món del lleure. Des del meu punt de vista, els resultats obtinguts en aquest apartat han estat una aportació interessant, ja que m'han ajudat a entendre una mica més què en pensen sobre el lleure i quina és la seva valoració personal.

Per tant, a manera de conclusió, penso que gràcies al procés d'investigació dut a terme, he pogut aprofundir en la meva hipòtesis inicial, així com també en els objectius establerts inicialment. Penso que tota la informació recollida durant el meu projecte és molt profitosa, ja que ens permet entendre una mica més el temps lliure així com l'ús actual que se'n fa de ell.

8. Bibliografia.

- CEAPA, Confederación española de asociaciones de padres y madres de alumnos. La educación en el ocio y tiempo libre. Manual para el monitor o monitora. Escuela de formación. Curso n. 44. Recuperat el 25 d'Abril del 2014 des de: http://www.ceapa.es/c/document_library/get_file?uuid=0855ef37-4e58-49fc-abfa-aa5bf2be9f98&groupId=10137

- Mencia, R. (1991). Principios pedagógicos del tiempo libre. Corrientes de pensamiento. Infancia y sociedad. Nro.8. Marzo-Abril. Páginas 33-50. Recuperat el 5 de Maig del 2014 des de: http://www.rafaelmencia.com/mencia/Hemeroteca_files/IS19918343350.pdf

- Mencia, R., Pitarques, J.M (2002). Educar en el tiempo libre. Ediciones: Instituto Pontificio San Pío X, Salamanca. Recuperat el 10 de Maig del 2014 des de: http://www.rafaelmencia.com/mencia/Libros_files/TIEMPO%20LIBRE.pdf

- Estañan, S. Sociedad y Tiempo Libre. Grupo Dissabte. Recuperat el 10 de Maig del 2014 des de: <http://www.usc.es/export/sites/default/gl/servizos/oix/descargas/lasmujeresistemaeducativoll.pdf>

- Llull, Peñalba. J. (2001). Teoría y práctica de la Educación en el Tiempo Libre. Editorial CCS, Madrid.

- Antich Bauzá, M. Et al. (1995). Cap a la professionalització de l'oci. Aproximació sociològica a les activitats d'estiu. Edició: Servei de publicacions i intercanvi científic. Cas Jai. Campus UIB, Palma.